

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 367/2568

นาง ส.โจทก์ นาง ป.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 301, ป.พ.พ. มาตรา 1304, ป.วิ.พ. มาตรา 225

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ที่ดินซึ่งเป็นที่ดินตั้งบ้านพิพาทไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า ตาม ป.พ.พ. 1304 (1) ซึ่งราษฎรที่เข้ายึดถือครอบครองอยู่ไม่มีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นทรัพย์สินที่โอนกันไม่ได้ตามมาตรา 1305 และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 301 (5) และจำเลยปลูกสร้างบ้านพิพาทอยู่บนที่ดินอันเป็นทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ตาม แต่จำเลยเบิกความว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยไว้เท่ากับจำเลยยอมรับว่าเป็นเจ้าของบ้านพิพาท จำเลยจึงย่อมมีสิทธิยึดถือและใช้สอยบ้านพิพาท สามารถยกการครอบครองใช้ยันราษฎรด้วยกันได้ กับมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับบ้านพิพาทโดยมิชอบ รวมทั้งมีสิทธิจำหน่ายบ้านพิพาทในสถานะเดียวกับเจ้าของ เพียงแต่ไม่สามารถยกการครอบครองดังกล่าวขึ้นอ้างต่อผู้รัฐเท่านั้น ดังนั้น บ้านพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ไม่มีเหตุที่จะถอนการยึดบ้านพิพาทได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 443,896.87 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 405,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 11 ตุลาคม 2548) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท ต่อมาโจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดิน ภ.บ.ท. 5 หมู่ที่ 8 เนื้อที่ประมาณ 2 งาน พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านพักอาศัยเลขทะเบียนที่ 224 ที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา จำเลยยื่นคำร้องขอให้มีการเพิกถอนการบังคับคดี โจทก์ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยึดเฉพาะสิ่งปลูกสร้างบ้านพักอาศัยเลขทะเบียนที่ 224 หมู่ที่ 8 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดิน ภ.บ.ท. 5 หมู่ที่ 8 พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านพักอาศัยตึก 1 ชั้น เลขทะเบียนที่ 224 หมู่ที่ 8 ของจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษาให้ยึดเฉพาะสิ่งปลูกสร้างบ้านพักอาศัยเลขทะเบียนที่ 224 หมู่ที่ 8 ออกขายทอดตลาด โจทก์ไม่อุทธรณ์ คดีในส่วนของที่ดิน ภ.บ.ท. 5 เป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 ว่าเป็นที่ดินของรัฐประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (1) จำเลยไม่ใช่เจ้าของและเป็นทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 301 (5) โจทก์ไม่มีสิทธินำยึดที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาดเพื่อบังคับคดี มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย ว่า โจทก์มีสิทธินำยึด

บ้านพักอาศัยเลขทะเบียนที่ 224 หมู่ที่ 8 ตามคำร้องออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้โจทก์หรือไม่ เห็นว่า แม้ที่ดินซึ่งเป็นที่ดินตั้งบ้านพิพาทไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (1) ซึ่งราษฎรที่เข้ายึดถือครอบครองหรืออยู่อาศัยไม่ได้สิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นทรัพย์สินที่โอนกันไม่ได้ตามมาตรา 1305 และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 301 (5) และจำเลยปลูกสร้างบ้านพิพาทอยู่บนที่ดินอันเป็นทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ตาม แต่จำเลยเบิกความว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยไว้ เท่ากับจำเลยยอมรับว่าเป็นเจ้าของบ้านพิพาท จำเลยจึงยอมมีสิทธิยึดถือและใช้สอยบ้านพิพาท สามารถยกการครอบครองใช้ยื่นราษฎรด้วยกันได้ กับมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับบ้านพิพาทโดยมิชอบ รวมทั้งมีสิทธิจำหน่ายบ้านพิพาทในสถานะเดียวกับเจ้าของ เพียงแต่ไม่สามารถยกการครอบครองดังกล่าวขึ้นอ้างต่อผู้รัฐเท่านั้น ดังนั้น บ้านพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ไม่มีเหตุที่จะถอนการยึดบ้านพิพาทตามคำร้องได้ กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าบ้านพิพาทเป็นส่วนควบกับที่ดินหรือไม่ ตามที่จำเลยอ้างมาในฎีกาเพราะรัฐซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินมิได้เข้ามาโต้แย้งสิทธิของตนกับโจทก์จำเลยในคดีด้วย ส่วนที่จำเลยฎีกาว่าบ้านพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของนางอัมพร มิใช่เป็นของจำเลยนั้น เป็นข้อเท็จจริงที่จำเลยเพียงยกขึ้นกล่าวอ้างในชั้นฎีกา ไม่เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 3 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 252 จึงไม่รับวินิจฉัย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษามานั้นชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

อภินันท์ โพธิ์พร้อม · อนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล · สาธุ เพ็ชรไชย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/367/2568>